

LOCUL ÎN CARE SE GREȘEȘTE O SINGURĂ DATĂ

✉ Locotenent Constantin PIȘTEA
constantin.pistea@presamil.ro

Centrul de Cercetare Științifică pentru Apărare NBC și Ecologie împlinește, la 31 octombrie, 85 de ani. Un prilej excelent pentru a vedea starea de fapt din această unitate unică în armata noastră, prin misiuni și specific.

De la doctorul Nenițescu la „Bebe al meu”

În urmă cu 85 de ani, prin aprobare ministerială, Secția a IV-a Gaze s-a transformat în Serviciul de Apărare Contra Gazelor. Acela a fost momentul în care „s-a născut” strămoșul actualului Centru de Cercetare Științifică pentru Apărare NBC și Ecologie. La vremea respectivă, se numea Laboratorul de Cercetări, iar la conducerea sa s-au succedat trei farmaciști: generalul-maior dr. Alexandru Ionescu Matiu, profesorul dr. Dan Rădulescu și generalul-maior profesor dr. Filip Popescu. Imediat după, a urmat academicianul profesor dr. Costin D. Nenițescu, cel care scrisese deja, pe când avea 26 de ani, tratatele de „Chimie organică” și „Chimie generală” de pe care se mai învață încă și astăzi.

Colonelul dr. Vasile Șomoghi este al 15-lea comandant al Centrului, instituție care se recomandă cu mândrie drept prima unitate de cercetare științifică din Armata României.

Vorbește fluent despre misiuni, încadrare, responsabilități și realizări. În numărul mare de țigări consumate în timp scurt se vede nu doar pasiunea, ci și

Din 1998, Centrul face parte din structura Agenției de Cercetare pentru Tehnică și Tehnologii Militare. El s-a constituit, în permanență, într-un organ de consultanță și expertiză al Ministerului Apărării Naționale în domeniul Apărării NBC, sarcina principală fiind cercetarea științifică aplicativă pentru realizarea de tehnologii și echipamente specifice, utilizate de toate categoriile de forțe ale armatei, de protecție civilă, de alte componente ale Sistemului de Apărare.

frământarea. După ce opt ani a fost locuitor științific, colonelul Șomoghi a luat conducerea Centrului la sfârșitul anului trecut și, peste câteva luni s-a confruntat cu momentul cel mai dificil de gestionat din întreaga sa carieră, una nu oarecare, ci începută în urmă cu 26 de ani. Ce s-a întâmplat atunci? O explozie care avea să fie încadrată la capitolul „accidente de muncă” punea capăt vieții maiorului inginer Octavian-Viorel Mihai, șef de secție. Iar colonelul Șomoghi ține încă minte puternic acel episod, așa cum refaci în minte un coșmar care te trezește în mijlocul nopții. Aproape că-i dau lacrimile când povestește despre fostul său coleg și prieten, pe care îl alintă „Bebe al meu”.

– Este o meserie riscantă, domnule colonel! „Fără îndoială. Puțină lume înțelege că într-o astfel de meserie accidente se pot întâmpla... Anul acesta a fost crâncen.” Totuși, cum de vă place

să lucrați într-un domeniu atât de dur? „Cred că tatăl meu e de vină, ca să zic așa. Când eram în clasa a V-a, mi-a cumpărat un microlaborator cu care să mă joc. Făceam tot felul de experimente spectaculoase, aveam și o cărticică în care erau descrise reacțiile... Uite-așa a început să-mi placă chimia.”

Comandantul Centrului se consideră norocos pentru că a reușit să lucreze exact ce i-a plăcut de mic și spune că, în afara perioadei de după acel nefericit accident, s-a trezit în fiecare dimineață cu chef de muncă. „De fapt”, spune colonelul Șomoghi, „marea majoritate a oamenilor din Centru se simt mândri că lucrează aici”. O constatare foarte ușor de făcut în urma unui simplu tur al unității, prin laboratoare și săli de lucru, pe aleile unei structuri care împlinește la 31 octombrie 85 de ani de existență.

Oamenii care sfîșesc Centrul

Centrul este compus din secții, formate, la rândul lor, din laboratoare. 55 la sută din personal este implicat în cercetare științifică, iar restul este reprezentat de plutonul de poliție militară, logistică, microproducție și mentenanță, și structura pregătită pentru intervenții la evenimentele CBRN și ecologice. Aproape 70 la sută din salariați sunt personal civil contractual. „Dacă aș putea să modific ceva din aceste cifre, aș vrea să am mai mulți ofițeri. Câți sunt acum, 12, mi se par insuficienți. Apoi, și la plutonul de poliție militară mi-ar mai trebui câțiva sgv-iști”, afirmă colonelul Șomoghi. Oricum, personalul pe care îl are la dispoziție, aproximativ 130 de oameni, îl mulțumește pe deplin.

Pe lângă aparatura în mare parte de ultimă generație, impresionează profesionalismul oamenilor. Sunt muncitori care de zeci de ani activează în același loc, se cunosc între ei, își știu copiii unii altora, se întâlnesc și în timpul liber, sunt ca o familie. De pildă, doamna Georgiana Ciofrângeanu, șef de laborator, este de 27 de ani în Centru. Își descrie locul de muncă așa cum omul comun ți-ar prezenta micul dejun. La fel ca și colegul său, locotenent-colonelul (r) Viorel Dinescu, a privit întotdeauna

meseria ca o provocare. Laboratorul de astăzi are camere video pentru siguranță, ușă care se blochează în interior și un fel de linoleum (termen de novice) care asigură decontaminarea încălziminte la ieșire.

Margareta Muțescu este de 38 de ani în Centru și, cum glumește cineva din unitate, după înfățișare trebuie că, în cazul său, vechimea se confundă cu vârsta. Are 55 de ani, deși fotografia ne acuză de minciună. Îi place ca-n prima zi activitatea din unitate și apreciază foarte mult colectivul.

Alt șef de secție, maiorul Claudiu Lăzăroaie, spune că îi place să muncească în Centru pentru că nu intervine rutina. „Proiectele de cercetare se schimbă la trei ani, tot timpul sunt standarde de implementat, mereu apare ceva nou”, spune maiorul Lăzăroaie. Câte ceva nou apare în fiecare zi și pentru Stan Lăudat, sau **nea Stelică**, cum îi spun colegii, care, așa cum indică și numele, îl laudă întruna. E meșter la toate, iar pe partea electrică nu

are rival, așa cum, în privința istoriei NBC nimeni nu se poate lupta în cunoștințe cu fostul

comandant al Centrului, colonelul (r) dr.ing. Ion Savu, autorul cărții „NBC – istorie, știință, pasiune”. „Îmi cer scuze, dar nu mă pot opri”, zice domnul Savu după vreo zecă de minute de povești adevărate despre generalul de divizie Gheorghe Mărdărescu, ministru de război acum 85 de ani și autorul unei decizii hotărâtoare în crearea celui Laborator de Cercetare.

Astfel de oameni are Centrul de Cercetare Științifică pentru Apărare NBC și Ecologie. Oamenii care ar putea vorbi la infinit despre pasiunea lor de-o viață și care merg la serviciu ca acasă. Pe stânga și dreapta aleii care duc de la intrarea în unitate către inima instituției, muguri de trandafiri sunt protejați de calotele bidoanelor de plastic. „Singuri au grijă de treaba aceasta, eu nu le-am dat ordin cu privire la așa ceva”, conchide colonelul Șomoghi.

În centru se desfășoară câteva activități cu caracter de unicitate pe plan național: detecția și caracterizarea agenților chimici de război, decontaminarea chimică și radioactivă a suprafețelor, cercetarea-dezvoltarea de echipamente pentru protecția individuală și colectivă împotriva armelor de distrugere în masă, elaborarea de compoziții pentru mascarea trupelor și a tehnicii de luptă în spectrul electromagnetic, asigurarea mentenanței aparatului de control nuclear și chimic la nivel național, executarea testelor pentru mijloacele de protecție balistică din înzestrarea armatei, participarea la teste inter-laboratoare internaționale sub conducerea Organizației pentru Interzicerea Armelor Chimice și, prin experți, în comandamentele de criză constituite la nivel național în diverse situații de urgență. De asemenea, efectuează analiza periodică a echipamentelor NBC din țară, buletinele de încercări emise de Centru fiind singurele recunoscute în Sistemul Național de Apărare.

